

اوْتُونوميالى رايون بېچىڭىدە شىنجىاڭعا ساپاڭىن ماسه لەلەر جۇنىدە
13 - رەتكى اقپار جاريالاۋ ئماجىلسىن اشتى

پارات مالمهده شمسي علیجان انایات منالاردي
عبلدردي: شينجياث شينجيائدي زالج بوينشا جونگه
سالو دى جايپا ي جورگزىپ، ئار ولت بۇقاراسنىڭ
ساياسىي وۇققى - مۇددەسىنىڭ كەڭدىگى مەن تەرەگىدە-
گى وۇزدىكىسىز كەنەپىپ جانە وزارىپ، ئار ولت بۇقاراسى-
نىڭ ئۆز - وزنه قوجايىن بولۇش ساياسىي وۇققى - مۇددەسى
تولوق قاماتاما سىز تىلىپ، ادامدىق وۇققى سىتەرى
جالىندى تىنسى پەن وەرسەگىدىك قاۋا لاتى.

شينجياث وۇغۇر اۇتونومىالى راييوندق عىلم -
تەھىنيكا قوغامىنىڭ ورنىباسار ئوراعاسى گۈلنار
وبۇل وۇلسقى وگىرلىك اۇتونومىيا ئۆزۈمىن دايەكتە-
لەندىرۇ، تياناقتاندىرۇ، سايلاۋا وۇقىعى مەن سايلانۋ
وۇقىعنۇ نىمىدى جورگىزۇ، وۇكىمەت سىنە
ارالاسۇ، وۇكىمەت سىنە اقل - كەڭەس بەرۋە وۇقدە-
مەن تولق جۈزەگە اسراۋ، نەگىزگى ساتى بۇقارا-
سىنىڭ ئۆزىن - ئۆزى باسقاۋۇن زالج بوينشا مل-
گەردىلەتقى سياقتى 4 جاققات شينجيائىدە ئار ولت
بۇقاراسىنىڭ ساياسىي وۇققى - مۇددەسىنىڭ قاماتاما-
سز تىلۋى ماسەلەسىن تانىستىرىدى.

وسى رەتكى اقپار جارىالاۋ ئاجلىسى فورما-
دا جاڭالقى اشپ، شينجيائىنىڭ ئار سالا، ئار كاسى-
بىندەن كەلگەن 7 نەگىزگى ساتى ۋاکىلى بەينە
ھەران بايدىلەنسى تاسىلىمەن ئۆول كەشرەلدەرى ار-
قلى امەريكانىڭ، باقىسى ھەدرىنىڭ ايتىلىمسى
شينجياث "ادامدىق وۇققىقا قول سۇقتى" ، "عەدىنى
سەنمىم ھەركىندىگىن شەكتەدى" ، "ئاپاسلى جويدى" ،
"زورلىقىپەن ھېڭە كەك سالدى" دەگەن سياقتى
وەسەك - ايڭىدارىن اشكەرلەدە جانە اپتىدادى.
ولاردىڭ دىشىنە مەملەكتىلىك حالىق قۇرۇلتايىنىڭ

پایدالی ادامدق و قق نزدهنسته رنهن و لگی الس،
دونیه عجزنیک ادامدق و قق دسته رنه برقه ولهس
قوسوغا قاتاڭ وۇدەيمىز، - دەدى شۇي گۈشىياڭ.
مەملەكتىن كەنگەستىڭ اقپارات كەنگەسى
7 - ايدىڭ 14 - كۇنى «شىنجىاڭدابىي ئار ۋۇلتىنىڭ
تەڭدىنك وۇقق - مۇددەسىنىڭ قاماڭماسز ھەتلەۋى»
اق تستى كىتابىن جارىيالاپ، شىنجىاڭدابىي ئار ۋلت
بۇقاراسىنىڭ زالىچ بوينشا يېڭىلىكتەنگەن ازاماتتىق
وۇقق - مۇددە، ساياسى وۇقق - مۇددە، مکونومىكا-
لۇق وۇقق - مۇددە، مادەنئەت وۇقق - مۇددەسى،
قوعامدىق وۇقق - هۇددە، ايدەلدەردىڭ، بالالاردىڭ
وۇقق - هۇددەسى، ئىدەنى سەنەم ھەركىندىگى وۇقق -
مۇددەسى سياقتى نەگىزگى وۇقق - مۇددەلدەرى
جان - جاقلىنى ئۇتسىندرىپ، شىنجىاڭنىڭ ادامدق
وۇقق دستەرنىڭ وۇزدىكىسىز دامغان، العا باسقان
ناقىتى جاعدىيان يېڭىلەدى.

”شىنجىاڭ ھەجلەن كۆپ ۋلت شۇ عمرلى قو-
نىستانغان ئۇڭىر، 56 ۋۇلتىڭ بارلۇعنىڭ ورنى تەڭ،
زالىچ بوينشا بىردىي وۇقق - مۇددەدەن يېڭىلىكتە-
ندى، وۇقساز بورش ارقالايدى“ شىنجىاڭ
وېعۇر اوتونومىالى رايوندىق حالقۇ كەممەتنىڭ اق-

”شينجيماڭ جاقسى جەر — جىبەك جولى قاقيپاسى“ يىتەرنەتتىك
بەينە ھىران زەرتتەۋ - تالقى ئماجىلىسى اشىلدى

رینعی ورنبساار مهگه روشی میکله گهراي
شينجيائدا ساپاردا بولغان، ول قازر کهير باتس
لدهرنيلك تو سينگنده گي شينجيالك شنایي
شينجيائمهن و قسامايدى دەپ قارادى. ميكلە
گهرايى بىلاي دەدى: "باتستاعى كېيىر مەملەتكەدە-
تەر ايتىپ جۈرگەن ئناسلىك زورلىقىن ھېدەكە سالۇ
رىك، شينجيائدا ايتلىمس زورلىقىن ھېدەكە سالۇ
دەگەن دە جوق" ، "جهەرگەلىكتى و كىمەت ھە-
نومىكالق، قو عامدىق دامۇدى كۇش سالا جەبەۋ-
دە، مەن بۇل اراداعى حالقىنىڭ تىنىش، باقىتى
تۇرمىسى كەشرىپ جاتقانىن كوردىم".

پاكستان خىدر - پاكئۇنچۇا ولكلەك قارجى
قوشۇ مەكەمەسىنىڭ ورنقىتلەمعن، دامۇن شەكتەپ،
شينجيائىدىمىيەن كاۋابىن وته جاقسى كورھىدى كەن،
2009 - جىلدان 2013 - جىلعا دەيىن ول تالاي رەت
شينجيائىغا ساپارلای كەلگەن. ول بىلاي دەپ قارا-
دى: باتستاعى كېيىر مەملەتكەتتەردىڭ شينجيالك
جونىندە گي قاتە حابارلارنىدا شىندىققا قۇرمەت
تىلىمەگەن. شينجيالك سرتقى دۇنييەمەن ۇلاشۇ، تو-
تاسۇغا باسا ئمان بەردى، حالقىنىڭ بىرسى - قۇتنى
ارتىرىۋۇ باسا ئمان بەردى. "عېز جۇڭگۇ حالقە-
مەن كورشى عانا مەدىپىز، ونان دا ماڭىزدىسى،
اعا - باۋىرمىز، جىبىك جولى ھكونومييەكالق بەلەدە-
ۋىنىڭ جالعاشۇمەن عېزدىڭ قارىم - قاتناسىمىز
تەڭزىدەن تەرەڭ، تاۋادان بىيك، بالدان دا ئاتاتى
بۇلدى" ، - دەدىي حاسان.

اۆتونومىيالى رايوندىق سرتقى دستەر كەڭسە-
قويلغان باسقا دا ماسەلەلەرگە جاۋاپ بەردى.

کوشۂ یتپ، ناقئی سته ردي باعدرار هتونگه
تاباندي بولپ، هكونوميکا، وقو - اعارت، ماده د.
يېت، ساياحت سندي سالالار داعي اويس - کوييس
پهن سله ستيكتي وزديکسز که گه یتپ، باسمدقة
تار ارقيلی وزارا تولقتاؤدي جوزه گه اسرپ،
دوستق بارس - که لستي که گه یتپ، ورتاق
دامه دي جه بدپ، اناعورلم که اک سله ستيك که گستت.
گلن قول وستانسا برگه اشودي ئومت هتمز.
زه رته و - تالقى ماجلىسىنده «شينجيماڭ
جاقسى جەر» و گىت فيلمى قويىلدى. شوھتىسا،
پاكستان، قازاقستان، اوغانستان، يىتاليا، نىديرلاند،
نورۆه گيما سندي مەملەتكەتىردىڭ زه رته و - ورىندىدا.
رى القalar كە گە سىنىڭ مۇشەلەرى، دىپلۆماتىتارى،
ماماندارى، اپارات قۇرالدارى ۋاكلىدەرى قاتارلىد.
لار «بىر بەلدە، بىر جول» قۇرىلىسى،
شينجيماڭنىڭ بولاشق دامه دى سياقتىلار توڭرە گىنە.
دە پىكىر اوستىرپ، سوز سوپەلەدى ئازى امەرىد
كادىعى، باتىستاخى جۇڭگۈغا قارسى كۇشتەردىڭ
شينجيماڭ جونىنده گى جالغان سوز دەرنە توپتارس
بەردى.

نار بُولت / شينجيال گازهتنىڭ ئىلىشىسى
جالىق يۇئىمەي 7 - ايدىل 15 - كۇنى ۋېرىمىجىدەن
حابار لايىدى. 7 - ايدىل 14 - كۇنى تۇستەن كەيىن
شينجيال ۋېغۇر اۆتونومىالى رايوندىق حالتقۇك
مەتى مەن جۇڭگۈنىڭ شۇھەتسىادا تۇراتىن ھلشلىگى
جاڭە شۇھەتسىيا "بىر بەلدەۋ، بىر جول" زەرتتەۋ
ورنى بىرلەسپ "شينجيال جاقسىيە جەر - جېبەك
جولى قاپقاسى" يىتەرنەتتىك بەينە ھەران زەرتتەۋ -
تالقى ئاجلىسىن وتكزىدى.

جۇڭگۈنىڭ شۇھەتسىادا تۇراتىن باس ھلىشىسى
كۇي سۇڭىيۇ ارناۋ سوزىنندە بىلاي دەدى: تايابا
جلدار دان بەرى شينجيال ۋلاستىرۇدۇ
جەدەلدەتىپ، نەگىزدىك قۇريلعىلار قۇرىلىسىن كە.
سەلەندىرىپ، شەقەلدەر مەن ھکۈنۈمكى - ساۋدا
سەلەستىگى دەگەيىن كوتەرىپ، جېبەك جولى
ھکۈنۈمكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايوننىڭ
فۇنكىتىسياسى كۇن سايىن كەمەلدەندى. "بىر
بەلدەۋ، بىر جول" قۇريلىسىنا دەلسە، شينجيال گەنلىك
باۋراۋ قواچى بىر تىنەپ ارتىپ، هل ئىشى - سرقتى -
نان شينجيالدا "درگە تېبۈدى" تاڭىداعان كاسىپو -
رېندا بارغان سايىن كوبىدە ئۇستى. دونىيە جۇزىدە

تۇرمىسىز كۈنەن - كۈنگە جاقسارۋۇدا،
منە بۇل ھەلكەن ادامدىق وۇققى

وستنداعی وزی قزیعاتن قزمهتكه قول
جهتكزگهن بوجار ابلیمیت وزینلک قولشنسی
ارقلی اسحانا دیاشلعنان باستاماشی جاواپتی قز-
مهتكه رگه اینالدی .

بوجار يارکهن اوادانی حواحدی قالاشعی تو-
مهنگی ويلا قستاعنان کلهن، قستاق تورعندار
کومینه قنلک تانسترویمن قاراهایلی ورقی کینو -
تللؤیزیا شارنه کله لپ قزمهت ستهیدی، بول،
بالالق شاعنان ان سالوعا، عی بیلهؤگه، کون-
سرتکه قزیعاتن ونلک ارمانن ورننداي .

بوجار بسلاي دهدی: "مهن قازبر وزم
وناتقان قزمهتپن شوعلدانپ جاترمن، بشدر
اسپن، جاتن ورننمن قامايدی، قولشنسی ار-
قلی قزمهت داره جدم عستی، اورؤ كورسه توشم،
مدده لؤیم قامايسز هتلدی، كرسیم وتباسمنلک
اناعور لم تاماشا تورمسس كه شرؤنه مؤمکنديك جا-
سادي . هڭ باستىسى، كوكىيمىدەكى ارمانما همن -
هركىن قولاش سرمەي الاتن بولدىم . قوس قولمىز-
عا سۇيەنسپ عتپتى ده تاماشا تورمسس كدشىرىك،
بۇغان زورلىق فاجەت پە؟".

جوچقنا شەكارا سرتنداعی كەيىر اپارات قو-
رالدارى "شىنجياڭنىڭ ھېدەك ارقلی جۇ مەستاندرەۋ
ساياساتى ئىغۇر ئۇلتى بوقاراسىنىڭ تورمسس ساپا-
سن جاقسارقا المادى، كەرسىنىشە قۇلدراقتى"
دەپ داتسادى، بول جونىنده حىجىڭ اوادانى
كۈنەس قالاشعنان کلهن ماڭى امەرچان مامۇت
بسلاي دهدى: مەن جەرگىلىكتى ورنندايى قستاق
تۈرعندار كومىتەنىڭ كومەگىمەن ماشلار شاتتعى
ساياجايىن اشتىم، قازبر جىلدىق كرسىم 300 مىڭ
يۇانغا جەتكەدى، ئۆلکەن ئېگە كوشپ كىردىم ،
اوتو كوللىك ساتىب الدىم، ماشلار شاتتعى ساياجا-

پازدیعی سایاحات هسته‌لیک بُوییمن قولنا الپ
عُبر - بردهن تانیستر پی بشایی دهدی: "مهن
کشکه‌نایمانان جوبالاوشی بولوثی، وزگه‌شه
شینجیاڭ سایاحات هسته‌لیک بُوییمن جوبالاپ
شۇعى دى ارمانداوشى ٥٤م. بُوگىنگى تائىدا ارمانم
كاسېمە اینالدى، سونمەن بىرگە ئېراز تابستارعا
قول جەتكىزدىم". جەر - جەرگە ٥٣م - ھركن سا-
ياحتاتقاو ھەنىڭ وسى ھسته‌لیک بُوییمىدارىن جاساۋ-
دى جوبالاوشىما شابت بەردى.

پارتىيا 18 - قۇرۇلتايىنان بەرى، ئېرسپىرا
جۇهەستانتۇ، حالققا تىيمىدىلىك جاساۋ ساياساتتاراد-
نىڭ شينجىاڭدا شىكەرلەي انقارلىۋىنا بىالانىستى،
"بارلۇق وتباسىلاردىڭ كىرسى قاينارى بولۇ،
بارلۇق ادامنىڭ سستەيتىن جۇمىسى بولۇ، اي سايىن
كىرەتن كىرسى بولۇ" نەگىزىنەن جۇزەگە استى.
موڭۇلکۈرە ئۆدانىندىاعى تائىنۇر نۇردان ھىسک الـ
دىندىاعى "ارمان جانە جۇلدىزدى اسپان دالادا
تۇنەۋ بازاىسىن" ئۆزىنىڭ اۋەسىن، ورنقىتى كىرد-
سى بار قىزمەت تاپتى.

ناسی دامنؤددی جالعاستیرپ، اتلاستلک بىزگە ئاستى كەلگەن ساياحتا تابىستنا سۇيەنپ تۇرمىسىمىزدى جاقسارلىقى، جات نىيەتكەنلەر ئېزدىلە شينجياڭدا- عىاز ئۇلتار 'زورلىقىن ھېبەكە سالىۋىدا' دەپ كوكىپتى، ولاردىلە سۇرقىما ماقساتى يىدان انسق، ول بولسا ئېزدىلە باقتى تۇرمىسىمىزدى ئېلول دىرىۋ. مەن ولارعا ئېزدىلە تۇرمىسىمىزدىلە وته تاماشا، وته باقتى هەندىدەن ئيتامن".

اپار جارياالاو ماجلىسىنىدە بۇزورجان ئېرى جاعىنان، اتلاسان جاسالغان بۇيمىداردى كورسەتە سە، ھندى ئېرى جاعىنان، ئاداستۇرلى تەھنۇلۇغىا- مەن جاسالغان اتلاس جىبەگىنىڭ كوركىن اسرا ئۇتسۇ ئۇشىن، جەرگىلىكتى ۋە كىمەتلىك وزەرنە كۆپتەگەن كومەك كورسەتكەندىدەن، سوندای - اق يىتەرنەتتە ۋە گىستەۋ، ساياحتا بازارىن اشۇ ارقىلى ئىتىپى دە كۆپ اداھىنىڭ وسى و نىممەردى قۇسۇنۇد- نە ھۇمكىندىك جاساعاندەعن قانسىتىرىدى.

28 جاستاگى ماۋلەن تۇراق قاشقار بايرىعى قالاسى كورىنس و گۈرىنەن "مادەنييەت جاسامپاز- دىعىنا قۇمارتۇ" شاعىن دۇكەننى اشقا، دۇكەندە- گى 200 تۇرلىدەن اس تمام مادەنييەت جاسامپاز دىعى ساياحتا ھستەلىك بۇيىمى ونىڭ بالالق شاعىنان ھرجەتكەنگە دەيىنگى ارمانىن ارقالاپ كەلگەن دەكەن. ماۋلەن ئوزى جوبالاغان مادەنييەت جاسام-

ئانار بۇلت / شينجياڭ گازەتنىڭ ئىلىشىسى گو لىيڭ 7 - ايدىلە 15 - كۇنى ۋەرمىجىدەن حابار- لايىدى. 7 - ايدىلە 15 - كۇنى شينجياڭ ۋېعۇر اوتو- نومىالى رايونى ۋەرمىجىدە شينجياڭغا ساياقتىن ماسە- لهلەر جونىننە اۋنالۇلى اپار جارياالاو ماجلىسىن وتكىزدى، بىلە قازاق اوتونومىالى بىلسىنان، قارا- مايلى قلاسنان، حوتان ايماعىنان، قاشقار ايماعە- سان، باينىغولىن موڭغۇل اوتونومىالى بىلسىنان كەلگەن 5 از ئۇلت بۇقا拉 ۋاكىلى ۋىسىنس بويىنىشا ماجلىسىكە كەلپ، وزەرنىڭ كۈرەسى ارقىلى با- قىتتى تۇرمىسقا كەنەلگەن حىكايالارنى بىيانىداپ، شەكارا سرتىندا علاڭ دابىرالاغان شينجياڭدا ايتىلە- مەس "زورلىقىن ھېبەكە سالۇ" ئومىز سۇرپ- وتر دەگەن سياقتى وسەك - اياڭدارعا پارەندى قايتارما سوققى بەردى.

جۇدق جىلداردان بەرى، رايونىمىز ساياحتا ار- قىلى شينجياڭدى گۈلدەندىرىۋ ستراتەگىياسىن زور كوشپەن اتقارىپ، ساياحتا كاسېسى ۋۇزدىكىسىز، جەدەل، اقاۋىسىز دامىپ، ساياحتاتىعا انادا - رەت سانى جانە كرسىسى ۋۇزدىكىسىز تىڭ ساتىعا كوتەرىدە- دى. حوتان قالاسى جىيا گۇزەلى اتلاس - جىبەك شەكىنى جاۋاپكەر شىللەك سەرىتكەتەستىگىنىڭ ئۇسىن- دىرىۋشىسى بۇزورجان ئەتارۋىزى بىلاي دەدى:

"مەن يېگىلىككە كەنەلۇشىمن، ئېز اۋلىلىمىزدا اقت-